

Stichting Pensioenfonds Lloyd's Register Nederland

Algemene Deelnemersvergadering

13 oktober 2020

Working together
for a safer world

Agenda

- 1) Opening en mededelingen
- 2) Notulen van de deelnemersvergadering van 9 oktober 2019
- 3) Ingekomen stukken
- 4) Wijzigingen in de statuten
- 5) Verkiezing vertegenwoordiger namens de deelnemers in het verantwoordingsorgaan
- 6) Verslag gang van zaken boekjaar 2019
- 7) Financiële situatie en kans op verlaging pensioen
- 8) Overige ontwikkelingen bij het pensioenfonds (waaronder het pensioenakkoord)
- 9) Rondvraag
- 10) Sluiting

1 – Opening en mededelingen

2 – Notulen van de deelnemersvergadering van 9 oktober 2019

3 – Ingekomen stukken

4 – Wijzigingen in de statuten

Belangrijkste wijzigingen statuten

- Wijzigingen op advies van de notaris
- Bepaalde wettelijke bepalingen, die al golden, zijn in de statuten opgenomen
- Deelnemersvergaderingen kunnen nu ook telefonisch of via videoconferentie plaatsvinden
- Een vacature in het bestuur tijdens een liquidatie van het fonds hoeft uit praktische overwegingen niet opgevuld te worden:
 - Het opvullen van een vacature kost veel tijd en energie
 - Vaak onvoldoende tijd om nog tijdig aan het vereiste geschiktheidsniveau te voldoen
 - Toegevoegde waarde van invullen vacature is beperkt (tijdens liquidatie voornamelijk uitvoering van eerder genomen besluiten)
- Het verantwoordingsorgaan krijgt adviesrecht bij vaststellen profielschets
visitatiecommissie

5 – Verkiezing deelnemersvertegenwoordiger verantwoordingsorgaan

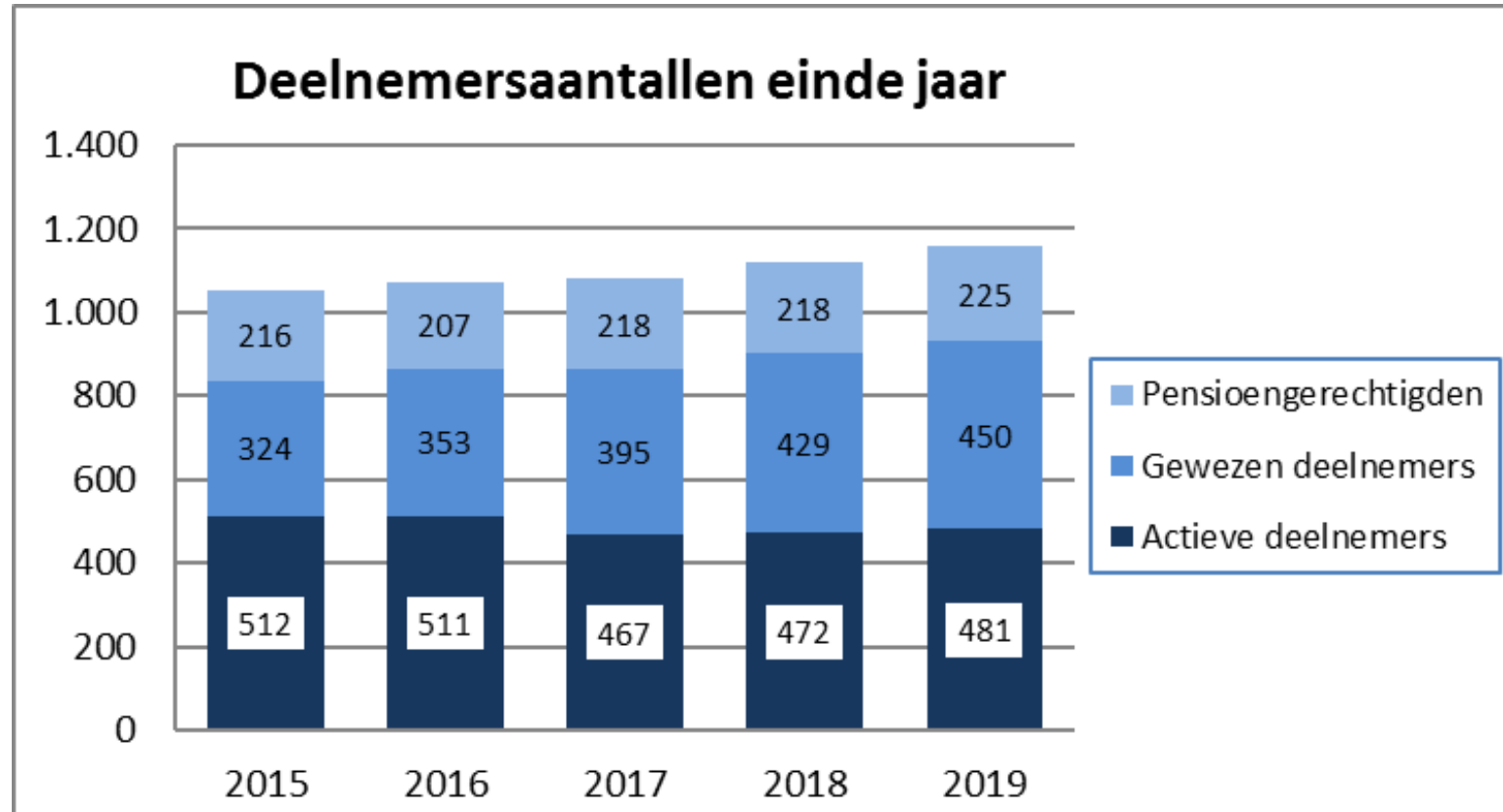
Verkiezing deelnemersvertegenwoordiger verantwoordingsorgaan

- Het bestuur legt verantwoording aan het verantwoordingsorgaan af over (de uitvoering van) het beleid
- Samenstelling verantwoordingsorgaan:
 - vertegenwoordiger werkgevers : Marco Kok
 - vertegenwoordigers deelnemers : Angela van der Vorm en Eize van den Heuvel
 - vertegenwoordiger pensioengerechtigden : Charles de Vos
- Zittingstermijn Angela loopt 27 oktober 2020 af
 - Angela heeft zich kandidaat gesteld voor een nieuwe termijn
 - Er zijn geen tegenkandidaten, waardoor Angela voor een nieuwe periode van 4 jaar benoemd is
- Interesse om in de toekomst toe te treden tot bestuur of verantwoordingsorgaan?
Neem contact op met Wim den Dekker (Wim.dendekker@lr.org, 06 – 30585615)

6 – Verslag gang van zaken boekjaar 2019

Ontwikkeling deelnemersaantallen

Kerncijfers

	2018	2019
(bedragen x EUR 1.000)		
Beschikbaar vermogen	219.586	255.619
Pensioenverplichtingen	215.221	258.749
Actuele dekkingsgraad	102,0%	98,8%
Beleidsdekkingsgraad	108,7%	99,1%
Minimaal vereiste dekkingsgraad	104,1%	104,1%
Vereiste dekkingsgraad	121,4%	120,6%
Premie	7.171	7.147
Pensioenuitkeringen	4.377	4.446

Volledig jaarverslag is op website te vinden: www.pensioenfondslr.nl/documenten

Verlag gang van zaken boekjaar 2019

- Dekkingsgraad in 2019 gedaald van 102,0% naar 98,8%. Belangrijkste oorzaken:
 - Rentedaling → toename pensioenverplichtingen (-14,5% effect op dekkingsgraad)
 - Effect premie (-1,1% effect op dekkingsgraad)
 - Verhoging kostenvoorziening naar 2,5% (0,4% effect op dekkingsgraad)
 - Goede beleggingsrendement van 15,3% heeft bovenstaande effecten niet kunnen compenseren
- Per 1 januari 2019 en 1 januari 2020 geen indexatie mogelijk (beleidsdekkingsgraad lager dan 110%)
 - Uitzondering: diegenen die eind 2017 al deelnemer waren, worden gedurende deelnemerschap geïndexeerd vanuit aparte rekening buiten het fonds (per 1 januari 2019 en 1 januari 2020 1,5%)

Verlag gang van zaken boekjaar 2019

- Verdere invulling risicomanagementbeleid:
 - Benoeming sleutelfunctiehouder risicobeheer
 - Benoeming adviseur van risicocommissie
 - Later dit jaar verdere uitwerking IT-beleid
- Presentaties op “buitenkantoren” en voor impats LR
- Uitwerking diversiteitsbeleid

Verlag gang van zaken boekjaar 2019

- Het pensioenfonds heeft in 2019 ESG-beleid vastgesteld:
 - Naar verwachting betere risicorendementsverhouding
 - Bovendien gaat verantwoordelijkheid verder dan afweging tussen risico en rendement

- Onderzoek naar aandelenfondsen die beter aansluiten bij ESG-beleid, daarnaast waren bestaande aandelenfondsen fiscaal niet optimaal
- BlackRock is geselecteerd als nieuwe vermogensbeheerder voor aandelen. Invulling ESG-beleid:
 - ESG-screening van de aandelenfondsen
 - Actief stem- en betrokkenheidsbeleid
- Overige voordelen overgang naar BlackRock:
 - Fiscaal efficiënte beleggingsfondsen (→ circa 0,5% extra rendement op jaarbasis)
 - Voor aandelen opkomende markten verlaging lopende kosten
 - Meer assurance bij uitbesteding

7 – Financiële situatie en kans op verlaging pensioen

Hoe staat het pensioenfonds er voor?

- De aanwezige dekking is sterk gedaald in 2020:
 - Eind 2019 : 98,8%
 - 30 september 2020 : 92,0%
- In september is levensverwachting neerwaarts bijgesteld, waardoor dekking met 2% gestegen is, maar dit effect is teniet gedaan door rentedaling
 - Marktrente is met circa 0,5% gedaald → 12% toename pensioenverplichtingen!
 - Renterisico is voor 35% afgedekt
 - Huidige waardering pensioenverplichtingen tegen ca. 0,2% rente
- Het pensioenfonds moet pensioenen korten (verlagen) als per 31 december 2020:
 - 1) Beleidsdekking 5 jaar lager is dan 104,1%, of
 - 2) Naar verwachting onvoldoende herstelkracht om binnen 10 jaar toe te groeien naar vereiste dekking (121%) → bij aanwezige dekking lager dan ca. 95%

Hoe staat het pensioenfonds er voor?

- Het pensioenfonds heeft nog geen last van de 5-jaars regel; beleidsdekkingsgraad was eind 2019 voor het eerst weer lager dan 104,1%
- Aanwezige dekkingsgraad (92,0%) is wel lager dan kritieke dekkingsgraad van circa 95%
 - Een benodigde verlaging van het pensioen mag over 10 jaar worden uitgesmeerd, waarbij ieder jaar opnieuw bekeken wordt of een verlaging nodig is
- Minister heeft kortingsregels tijdelijk versoepeld: Pensioenen hoeven niet verlaagd te worden als dekkingsgraad per 31 december 2020 minimaal 90% is
- Indicatie verlaging pensioen bij verschillende dekkingsgraadniveaus

Dekkingsgraad	Verlaging pensioen in 2021
90% of hoger	-
89%	0,6%
85%	1,1%
80%	1,6%

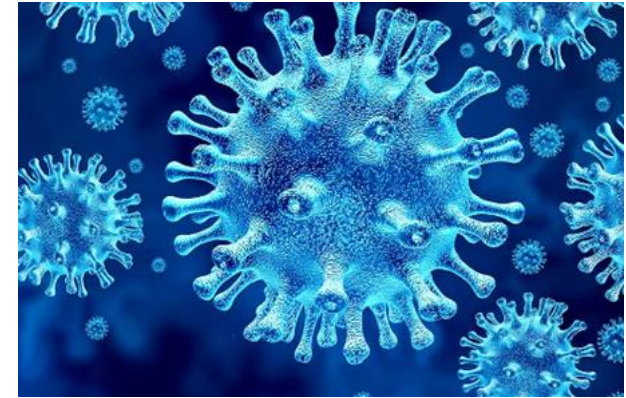
8 – Overige ontwikkelingen bij het pensioenfonds

Effecten van Corona

Belangrijkste gevolgen Pensioenakkoord

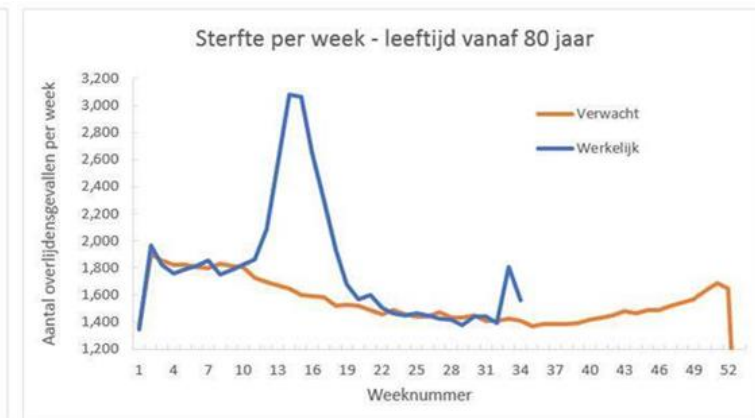
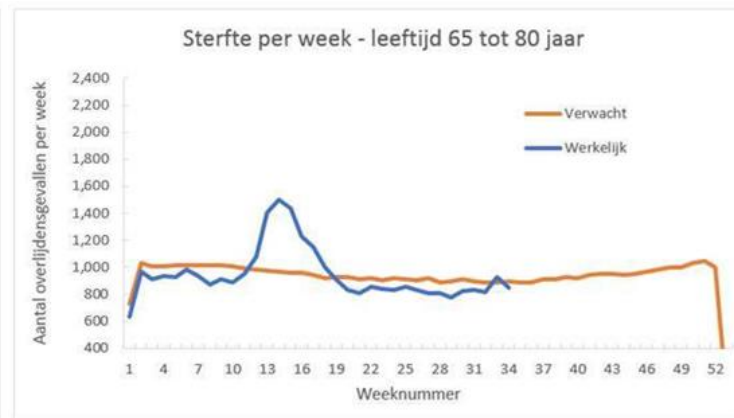
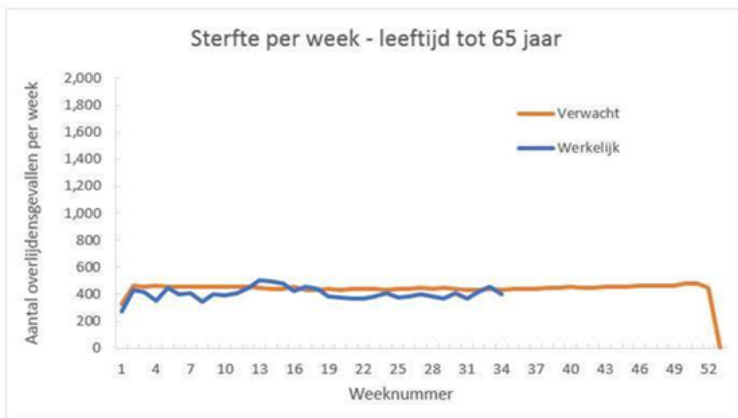
Effecten van Corona

- Financiële gevolgen:
 - Aandelen zijn na forse koersdaling weer op niveau begin 2020
 - Rente nog steeds fors lager dan begin 2020
→ toename pensioenverplichtingen
- Het bestuur heeft vastgehouden aan het strategische beleid
- Coronacrisis heeft geen gevolgen gehad voor bedrijfsvoering pensioenfonds, waaronder pensioenadministratie en vermogensbeheer
- Voornamelijk online vergaderd via videoconferencing

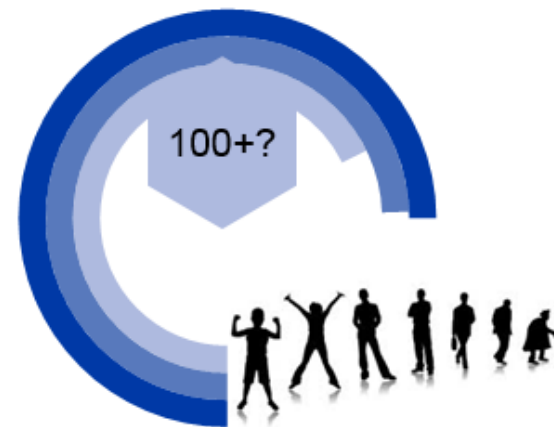
Effecten van Corona

- Door coronacrisis was sterfte in Nederland tot en met augustus 6% hoger dan verwacht
 - Onder gepensioneerden ouder dan 80 jaar was sterfte 13% hoger dan verwacht
 - Onder bevolking jonger dan 80 jaar was sterfte juist 3% lager dan verwacht

Effecten van Corona

- Impact van Corona op levensverwachting is nog moeilijk te voorspellen:
 - Komt er snel een werkend vaccin?
 - Hoe ontwikkelt de tweede golf zich?
 - Hebben ouderen na overleven van infectie juist hogere levensverwachting omdat zij bovengemiddeld weerbaar zijn?
 - Blijvende schade aan longen en/of andere organen door Corona infectie?
- Het pensioenfonds stelt levensverwachting vast o.b.v. model Koninkrijk Actuarieel Genootschap
 - I.v.m. onzekerheden wordt vooralsnog geen rekening gehouden met Corona effecten

Belangrijkste gevolgen Pensioenakkoord

- Pensioenakkoord tussen kabinet en sociale partners

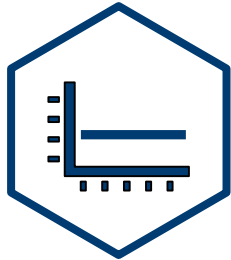

- AOW-leeftijd gaat minder snel stijgen:
 - T/m 2021 : 66 jaar en 4 maanden
 - 2022 : 66 jaar en 7 maanden
 - 2023 : 66 jaar en 10 maanden
 - 2024 en 2025 : 67 jaar
 - Vanaf 2026 : 1 jaar toename levensverwachting
→ 8 maanden stijging AOW-leeftijd

Belangrijkste gevolgen Pensioenakkoord

- Het nieuwe pensioenstelsel is een beschikbare premiestelsel:
 - Niet de hoogte van de pensioenopbouw ligt vast, maar de hoogte van de pensioenpremie (als % van de pensioengrondslag)
 - Premie wordt belegd, uit kapitaal worden pensioenuitkeringen gedaan

- Vaste leeftijdsonafhankelijke pensioenpremie, terwijl in huidige situatie pensioenpremie toeneemt naarmate werknemer ouder wordt
 - Met name nadelig voor werknemers halverwege hun loopbaan

- Pensioen wordt in nieuwe pensioenstelsel eerder verhoogd, maar ook eerder verlaagd → pensioen wordt beweeglijker
- Onder nieuwe regels neemt beweeglijkheid pensioen af naarmate je ouder wordt (er is dan minder tijd om tegenvallers op te vangen)

Belangrijkste gevolgen Pensioenakkoord

- Keuze tussen twee pensioencontracten:
 - Het nieuwe contract
 - De verbeterde premieregeling
- Enkele verschillen tussen beide contracten:
 - Nieuwe contract: solidariteitsreserve voor risicodeling tussen huidige en toekomstige generaties
 - Verbeterde premieregeling:
 - Mogelijkheid om te differentiëren in het risicoprofiel van de beleggingen (bijvoorbeeld een defensief, neutraal en offensief beleggingsbeleid)
 - Mogelijkheid om bij pensionering het kapitaal bij een andere pensioenuitvoerder onder te brengen

Belangrijkste gevolgen Pensioenakkoord

- Negatieve effecten i.v.m. gelijke premie vaak opgeheven door positieve effecten nieuwe verdeelregels

- Compensatie is maatwerk o.b.v. pensioenregeling en pensioencontract

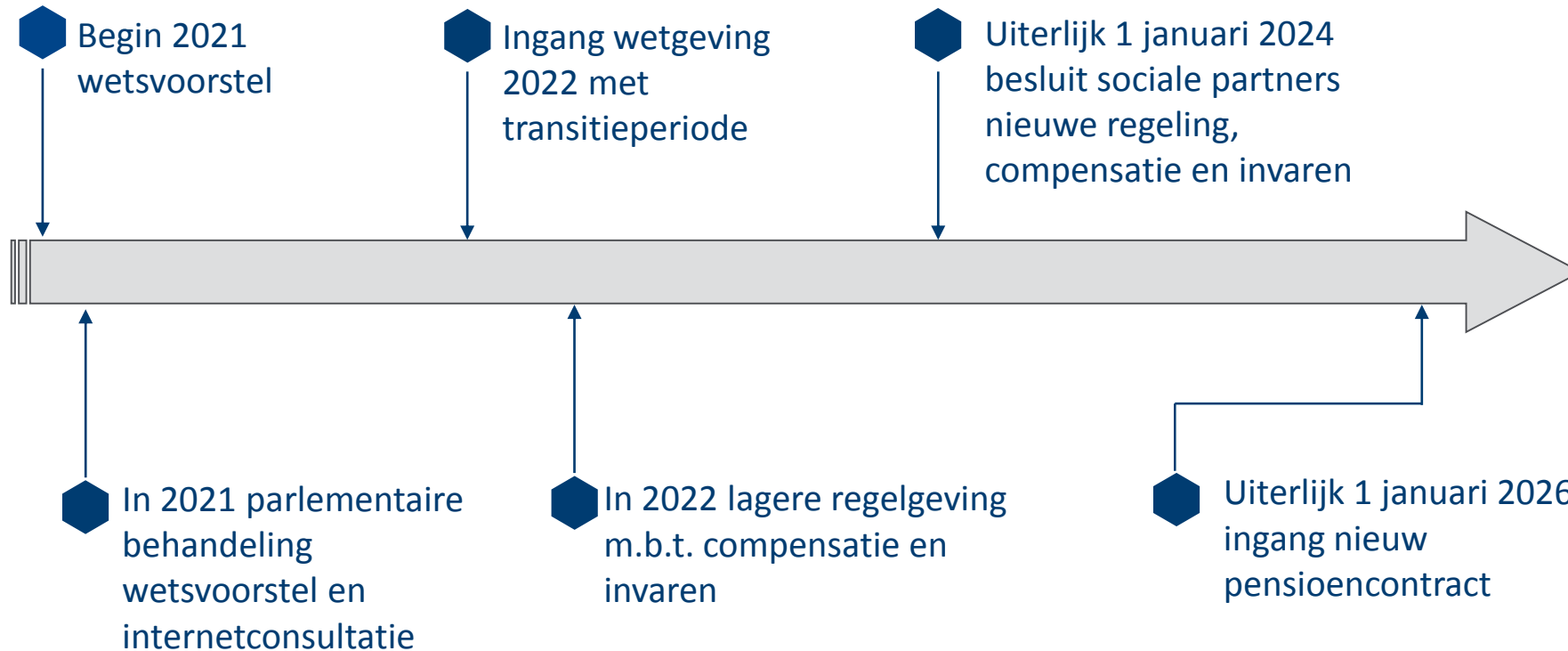
- Eventueel nadeel van overgang moet kostenneutraal gecompenseerd worden

Belangrijkste gevolgen Pensioenakkoord

- Invaren van bestaande pensioenen is het uitgangspunt
 - Wenselijk voor de uitvoerbaarheid
 - Maakt het beter mogelijk mee- en tegenvallers te delen
- Invaren, tenzij dat tot onevenwichtige uitkomsten leidt
- Medezeggenschap verstrekt
 - Versterkt bezwaarrecht verantwoordingsorgaan
 - Transitiecommissie indien partijen er niet uit komen

Belangrijkste gevolgen Pensioenakkoord

Belangrijkste gevolgen Pensioenakkoord

In verband met wijziging pensioenstelsel moeten vele keuzes gemaakt worden, zoals:

- Keuze tussen beide pensioencontracten
- Keuze van de pensioenuitvoerder
- De premiehoogte
- Het ambitieniveau van de pensioenregeling
- De risicohouding
- Eventuele compensaties
- De invulling van het beleggingsbeleid
- Het al dan niet invaren van de opgebouwde pensioenen
- De inrichting van het pensioencontract

- Voor een gestructureerde en efficiënte besluitvorming is er een werkgroep gevormd met vertegenwoordigers van werkgever, OR en pensioenfonds

9 – Rondvraag

Agenda

10 – Sluiting

